

Štev. 14.

V Mariboru 5. aprila 1877.

Tečaj XI.

izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
ščem na dom
a celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravnosti v škofjorsk.
poslopu (Bischophof.)
Dedežniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Turške grozovitnosti v Bosniji.

Blizu 100 let pojema turška sila in evropski ministri so se že večkrat upali sultana opominjati in tudi žugati, da naj z kristijani pravičniščevna. Sultan je to večkrat tudi storiti obečal; in to je bilo tudi vse; turški divjaki pa razsajajo proti kristijanom res strašansko, posebno v sosedni Bosniji unkraj Save. Tukaj divja sedaj turški strah, groza in smrt. Godijo se zopet vnebovpijoča zločinstva. Lani že so se Turki grozili, če bodo kedaj morali zopet v Azijo nazaj, da hočejo za seboj pustiti sama požarišča, razvaline in puščave pokrite s kristijanskimi umorjenimi. In res, kakor da bi že slutili konec svojega gospodstva, pustiščio po nesrečni deželi, da začenja celo angleške, nemške in magjarske turkoljube groza sprehajati. Poročajo namreč sledeče:

„Mohamedansko prebivalstvo v Bosniji je silno razdraženo. Turški imami in derviši (popi) potujejo od mesta v mesto, od vasi do vasi in še ujejo zoper kristijane. Okoli Tuzle in Serajeva je se batiti, da se Turki naglo vzdignejo in posekajo vse kristijane. Braniti se ti nikakor ne morejo sami, ker jim je že od nekdaj prepovedano orožje nositi. Za letos so kristijani morali vse dače naprej plačati in sedaj terjajo turški uradniki dače prihodnjega leta in vrh tega 10 milijonov pijastrov, t. j. $2\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev vojne priklade. Turki delajo nasipe in šance okoli Serajeva, Banjeluks in na posavinskem pobrežju, kristijani pa, stari in mladi, možki ženske z deco vred, morajo jim zemljo dovažati, za živež pa sami skrbeti. Bosenski turški poveljnik Nazivpaša je v serajevaškem in travniškem okraju ikazal pri kristijanah popisati vse zrnje in ga potem pograbiti in v turške žitnice spraviti. Nekemu Jovanoviču je turški uradnik v Banjiluki dal desno oko odsekati, ker je nekaj kuruze prekril. Po teli severni Bosniji se klatijo čete turških razbojnikov in tolovajev, kateri kristijanske vasi požigajo, kolikor jih je od lani še ostalo, umarjajo ljudi in počenjajo vnebovpijoče grozovitnosti. Kar zamore,

to beži črez Savo v Avstrijo, zapustivši imetje roparskim baši bozukom . . . . „ Da teh grozovitnosti, ki se tik naše južne meje godijo, naši avstrijsko-ogerski ministri nebi natančno izvedeli, to blizu ni misliti. Tem čudniš, tem nerazumljivše se nam mora dozdevati jihovo ravnanje ali prav za prav — neravnanje. Lani so daleč doli na Rumunskem nekateri judje bili tepeni in od policije zaprti in naposled iztirani, ker so brez gosposkinega dovoljenja po vaseh žganje točili. Kaj se je zgodilo? No, nemški poslanci na Dunaju in magjarski v Budimpeštu so takoj vstali ter ministre javno in nekako zažugajoče vprašali, ali so že izvedeli, kakoršne krivice se judom na Rumunskem godijo, in če so zvedeli, zakaj roke križem držijo in rumunske vlade ne opomnijo na dolžnosti pravice in človečnosti? Ali ministri so se kmalu opravičili, ker so zamogli odgovoriti, da je minister Andrassy že telegrafiral v Bukurešč in tamšnjo vlado tako dregnil, da je bilo judom takoj pomagano. Dobro, avstrijski Slavjani ne zavidamo judom, da pri avstrijsko-ogerskih ministrih toliko veljajo. Ali dozvolujemo si želeti, da bi isti ministri tudi turškega sultana hotli jednako, in če bi treba bilo, še bolje dregnoti, da bi prenehale vnebovpijoče krivice, katere se godijo kristijanom, zlasti našim slovanskim bratom na Turškem. Avstrijsko-ogerski ministri so večkrat javno že izrekli, da hočejo „ohraniti mir, stanje turškim kristijanom zboljšati in avstrijsko-ogerske koristi varovati.“ Prav, avstrijski Slovani smo te besede radi slišali, toda sedaj bi še radi kaj djanskega videli. Dogodki na Turškem namreč kažejo, da Turk za same besede naših ministrov malo mara. V Bosniji ni miru, marveč ondi divja najstrahovitišča vojska, ondi besni versk boj in grozovitna revolucija. Turki ne umarjajo samo kristijanov, ampak oni utvrdujejo tudi posavinsko pobrežje; to pa meri naravnost zoper nas; oni tega tudi ne tajijo, ampak se bahajo, da bodo črez Savo vdrli ter vse pokončali tijan do Dunaja in Prage. Večkrat so že res mejo prestopili, pri nas ropali in požigali, in pretečeni teden se je turški

poslanec na Dunaju predrnil naše ministre vprašati, zakaj nabirajo vojake na Savi? To je vendar že črezmerna ošabnost teh turških divjakov! Stanje se kristjanom v leta dnevih nikakor ni zboljšalo, kakor je grof Andrássy lani obetal, marveč se je očivestno shujšalo; Turki razsajajo sedaj strahovitniše, kakor lani; jihova vnebovpijoča zločinstva merijo na iztrebljenje, na uničenje slavjanskih kristjanov. Taka strašna osoda pa ne more biti brez vplivanja na nas avstrijske Slovane, ki smo onim nesrečnem bratje po krvi, jeziku in krstu. Kri ni voda! Mi se zanimavamo in se moramo zanimavati za nje, ter želeti, da se jim hitrej ko selej džanski pomaga izpod turškega jarma in meča! Naši nemški sodržavljeni so l. 1864. zahtevali in tudi dosegnoli, da je avstrijska vojska šla z prusko vred v Schleswig-Holstein in rešila tamošnje Nemce iz oblasti Dancev. Naš slovenski poslanec dr. Toman, ki žali Bog v prezgodnjem grobu trobni, je ovo rešitev javno odobraval zavračajé pozornost avstrijskih ministrov na tužno osodo Slovanov na Turškem. Blagi Toman je hotel reči, kakor je prav bilo, da je šla avstrijska vojna osvobodljat Nemcev iz oblasti Dancev, jednakovo prav bi tudi bilo, da bi avstrijska vojna marširala o prvi priložnosti v Bosnijo osvobodljat Slovanov iz turške sužnosti. Kakor je Toman mislil, sodil in želel l. 1864. tako mislijo, sodijo in želijo sedaj vsi avstrijski Slovani. Temu v dokaz so nam slovenski listi; kajti vsi slovenski, hrvatski, srbski, češki, rusinski in boljši poljski listi želijo osvobodenje sosednih turških Slovanov s pomočjo Avstrije. Edini magjarski in nemški ustavoverski listi, koje pogosto sami judi pišejo, se temu protivijo. Nekateri nemški, zlasti konservativni, listi so naravnost za porazumlenje z Rusi in za osvojitev Bosnije. Pravijo: Bosnijo in Hercegovino obdajajo avstrijske dežele Dalmacija, Hrvatska in Slavonija od treh strani; deželi ste torej za naše napredovanje na jadranskem morju potrebni in pravi most za kupčijo v jutrove dežele itd. Morebiti celo bliza prihodnost bo pokazala, katerih želje in namere se bodo tam doli v sedaj toliko nesrečni deželi, v tužni Bosniji izpolnile!

Gospodarske stvari.

Skušnje z raznimi sortami vinske trte na Štajerskem.

Ravnatelj vinorejske šole pri Mariboru gosp. Goethe je uredništvu „Slov. Gosp.“ blagodušno poklonil tiskano poročilo o lanjskem shodu avstrijskih vinorejcev v Mariboru. Iz zanimive knjige povzamemo za svoje vinogradarske bralec sledečo poročilo o skušnjah z raznimi sortami vinske trte na Štajerskem. Poročnik je bil daleč kot izvrsten vinorejec sloveči grajščinski oskrbnik v Brunseeju za Cmurekom, g. A. Werk, Zvedeni gospod pravi:

Naši vinogradi so zasajeni vseskozi po gričih in brežinah, ki se 800—1800 črevljev visoko spenjajo nad morjem. Vsi vinogradi skup merijo 60.000 oralov in dajejo poprek po 1,400.000 veder vina na leto. Najbolj severna črta, do katere še vinograde sadijo, gre od Voitsberga nad Gradec proti Fürstenfeldu. Od omenjene črte proti jugu se sploh pečajo ljudje z vinogradarstvom. Kedaj se je to začelo, tega ne moremo natančno poizvedeti. Bržcas so Rimljani prvi pri nas sadili vinsko trto. Od tistih dob do sedanjih dni se obdelujejo na Štajerskem vinogradi in se je v teku tega časa zasadilo neznano veliko raznih trsnih sort. Stejemo jih okoli 200. Žalibog se nahajajo redko kde čisti nasadi samo ene sorte, ampak vse je pomembano brez ozira na zoritev, lego in zemljisčje; včasih je samo v enem vinogradu po 20 in še več sort križem pomešanih. Ni čuda tedaj, ako naša vina ne slovijo, kakor bi zarad dobre zemlje in ugodnega podnebja slovela, če bi ljudje imeli čiste trsove nasade. Nekateri naših vinorejcev so to napako že spoznali ter svoje vinograde spremenili v čiste nasade in pridelujejo vina, za katera se kupci kar trgajo in jih radi dražje plačujejo, kakor vina iz pomešanih nasadov. Najbolj po Štajerskem razširjene sorte so sledeče, toda vselej so med seboj pomešano nasajene: 1. razne sorte šilharja — temu trsu pravijo tudi, da je tičnik, mali črni, tičina ali tudi mala modrina. Šilharji primešani so sivi klešec (brauner Ortliebe ali drobna kavka), potem siva rana žlahtna mušica (Klevner) in siva rabulina ali velika modrina tudi vranek, hlapčovina itd. imenovana, ter storije ž njim glavni nasad vinogradov od Voitsberga do Radl-na in Lučanju. Pridelan vino se imenuje šilhar (Schilcherwein) in se tam rado piše in včasi jako draga prodavlje, do 40 fl. vedro. Silhar silnrad in močno rodi in dolgo trpi. Sladkorja se moštu nahaja 16—20 %, kislina pa 6—12 %. Tamošnji vinogradarji so že hotli drugega trsovja nasaditi, pa vselej jim je spodeljeno; ali tudi drug god šilhar neče storiti, kar dokazuje, da je ta tipe za ondišnjo z premogom prevlečeno zemljo. 2. V slovenskih goricah, potem v radgonskih črešnovskih, ljutomerskih, ormužkih in haloških goricah in okoli Pohorja nadvlada vsem drugi sortam: moslovec, tudi šipon, malnjak ali formi imenovan. Tega trsa je največ na Štajerskem vendar on zahteva najboljšo, suho lego; sicér rotudi v slabih in mokrih legah jako obilno in je malim gnojenjem zadovoljen, vendar daje tuk kislo vino. V dobrih letinah nareja cibube, iz katerih se izdeluje potem najžlahnejša samomaščina — Ausbruchwein. Toda takim izvrstnim letinam rado sledi po 10—12 let, v katerih moslovec nprav ne dozori. Srednje vino iz moslovca je mladosti sladko in ognjevitno, od 4 in 5 leta naprej pa močno starika: alkohol in pa kislina se piše po okusu poznata. Sladkorja je v moštu 15—25 % in kislina 7—12 %.

Včasih pa

tudi 28 % sladkorja in samo 5 % kisline. Moslovec je z malim gnojem zadovoljen in močno dolgo trpi, odtod tudi njegovo veliko razširenje. 3. Žraven moslovca imamo tudi veliko beline. Ker pa je belina v cvetu močno občutljiva in ker tudi mokrote lekko ne prenaša, po zimi pa rada ozebe, zato so jo začeli iz vinogradov trebiti. 4. Okoli Maribora, v Kamci, v Treternici, Pozruku itd. na sušnem, prodnatem, kamenitem zemljišču in v dobro zavarovanih prislončnih legah sadijo z najboljšim uspehom rumeni muškat, ki daje izvrstno, aromatično in čedalje bolj cenjeno vino. Kupci ga močno čislajo. Sladkorja je v moštu mnogokrat po 30 % in kisline samo 5 %. Jaz bi želel, da bi se ta žlahtna sorta raztegnila na vse vinograde okoli Pohorja. 5. Pri Konjicah in na brežinah južnoizhodne strani Pohorja pridelujejo slovečno rudečino Vinarijsko; zlasti slovi rudečina, ki raste okoli Prihove in št. Venčesla. Trs, iz katerega dobivljajo ovo žlahtno kaplico, je rudečlistna kavka; primešana njej je tudi laška modrina in siva sipa, ki se tudi mala modrina, velika kavka, pozna črnina, črna moršina, v Pekarjih pa vranek imenuje. Vino iz teh sort je močno aromatično, ognjevito, ima veliko sladkorja in vendar vselej dovolj čreslovine, da se dolgo ohrani. Vinarijska vina slobodno prištevamo najboljšim rudečim vinom. 6. Žlahtna mušica (Klevner) in mavrovna ali rujavina ste bile že daleč razširjeni in se je pridelalo iz nju že veliko in dobrega vina, toda noveji čas so nju začeli trebiti. Pravijo, da nju tiči preveč nadlegujejo. 7. Pri Celju, Brežicah itd. sadijo belo lipovščino tudi tantovino imenovano, zeleniko, belino, lutemberščino, belo in črno (črno belino, pičačnika ali veliko lipovščino), pelesovno (blank), veliko modrino, jalovno modrino, črni ramfulak, moršino, javor ali brajdovščino, tičino itd. Ta zmes daje včasih precej vina, toda dobro ni.

(Konec prih.)

Razne kapusovine.

met II. 7. Rožni kapus, rožno kodravo zelje, bruselski ali brstoviti kapus imenovan. Ta sorta čini prestop k pravemu kodravemu ali laškemu zelju in se posebno s tem odlikuje, da so postranske rožice zaprte in so kakor drobne glavice kodravega zelja videti. Rožni kapus zahteva močno, dobro pognojeno zemljo in dobro lego. Seme se seje rano v gnojnjo gredo meseca marca in presajajo se sajenice, ko so dosti močne, v mastno prst po $2\frac{1}{2}$ –3 črevlje narazen. Meseca avgusta, ko so rastlike popolnoma razvite in odrasle, se jim glave porežejo. Ker je ta kapus proti mrazu precej občutljiv, se jeden del čez zimo na varnem prostoru v prst zagrebe in si sicer v jamo, da ga je pri hujšem mrazu pokriti mogoče. Ali pa se dene v zelenjavino klet; drugi del se pa pusti na vrtu in rastlike se samo k tlam pritisnejo in o hudem mrazu z slamo pokrijejo. Ta rastlina je noter do meseca aprila nježna pozimska prikuha-

nič manj ko cvetno zelje. Rabijo se v kuhinji glavične in postranske rože, ki se kakor kodravo zelje kuhajo in pripravljajo. Za priejo semena se odbero najlepše rastlike, ki imajo najbolj sklenjene glavice. Na mestu, na katerem stojé, se proti mrazu zavarujejo, pa le tedaj, kadar prav hud mraz pritisne. 8. Kodravo, laško zelje, laški, savojski srčni, zavihani glavičasti kapus. Te kapusovine so zopet razne sorte, izmed katerih so za pridelovanje zelenjave sledeče najbolj pripravne. a) Rani Ulmčan in rani dunajski kapucinski kapus. Gresta kmalo v glave in sta izvrstna. b) Dolgoglavni Strasburžanec, tudi lončasti kapus imenovan, z malo poostreno glavo, zavihanimi nježnimi poostrenimi listi. Je izvrstno in tudi v mrazu trpežno. c) Rumeno ali savojsko kodravo zelje z okroglo sklenjeno glavo srednje velikosti, ki po zimi orumeni, z zvihanimi listi belkasto-zelene barve in nizkim kocenom. Je izvrstno in tudi v mrazu trpežno. d) Veliko pozno zelje. Glava je velika, trdno sklenjena listi so nekaj bledičasti in zvihani, včasih modrozeleni. Je dobro, le nekaj trdikasto, v mrazu pa trpežno. e) Marcellin tudi priporočbe vreden. Rano kodravo zelje se seje meseca avgusta in septembra in posaja čez zimo na prosto polje in grabice, da so sajenice bolj zavarovane ali pa se hranijo v hladni proti mrazu zavarovani gnojni gredi in se še le spomladi presajajo. Boljše pa je, da se od začetka februarja do marca v mrzle gnojne grede sadi, v ktere more lahko zahajati. Da miši, ki po rastlinah v gnojnih gredah prezimovanih rade strežejo, teh rastlin ne poškodujejo, je treba vedno pazno oko na nje imeti in gnojne grede večkrat in dobro pregledovati. Pozno kodravo zelje se seje meseca aprila ali majuika v prosto zemljo in se pozneje presaja. Kodravo zelje zahteva globoko, dobro gnojeno in težko zemljo. Najranejše sorte grejo že junija in julija v glave, poznejše pa septembra in oktobra, poslednje se pod milim nebom v prst zakopljejo in o hudem mrazu z slamo pokrijejo. Tako se dajo do marca hraniti. V peščeni zemlji se jim dostikrat glavice s prstjo pokrijejo in koceni molijo iz nje. Tako ostane kodravo zelje prav dobro noter do spomladi. Seme se prieja iz najlepših glavic, ki se čez zimo dobro hranijo in spomladi posadijo. Kmalo razcvetajo in seme dozorijo, kar se meseca julija ali avgusta godi in pet let kaljivno ostane. Kako se v kuhinji rabi, je vsaki gospodinji, ki kuhati zna, znano.

(Konec prih.)

Zasmojeno platno se lahko zopet pobeli, ako se rabi sledeče sredstvo: Dva dela ila, en del kokošjih odpadkov in štiri dele mila se pomeša z čebulovo vodo, kateri se primeša nekoliko vinskega oceta, da postane gusto, kakor kaša. S tem se namaže onto mesto, kjer je prismojeno, in se pušča toliko časa, dokler se ne posuši. Ko je že popolnoma suho, se izpere z mrzlo vodo in platno postane zopet belo. Ako prvikrat madež ne iz-

gine čisto, naj se to še enkrat ponovi. To se razumi, da le tako platno se more še osnažiti, ker to je samo nekoliko posmojeno, ne pa sežgano.

Kmetovalec.

Edenajst štipendij za štajerske gluboneme je do 25. aprila t. l. razpisanih. Prošnje se vlagajo pri deželnem odboru v Gradeu.

Bčelarsko drnštvo štajersko je te dni svojim udom razposlalo nemško knjižico o svojem delovanju v preteklem letu. Društvenikov šteje 537 in ima 5 podružnic: v Radgoni, v Celju, v Aniški dolini, v Gleisdorfu in v Mariboru.

Vinorejska šola pri Mariboru je z 1. marcem začela 6. šolsko leto in šteje 40 učencev, 36 Štajercev in 4 Dalmatince, ki imajo državne štipendije in v šoli ostanejo 3 leta.

Sejmovi na Štajerskem. 9. aprila v Dobovi, v Vojniku, pri sv. Lenartu v Slov. Goricah, v Sredisču, v Rogatcu in v Cirkovicah; 10. aprila v Koprivnici; 11. aprila na Vranskem, pri sv. Mohorju, v Radmancih in v Prepolah.

Dopisi.

Iz ptujske okolice. Čudom sem se čudil, prebravši „poslano“ iz Ptuja v poslednji št. „Gosp.“ Tega nisem vajen, da bi mi kdo laži očital, in čeravno sem študiral „olikanega Slovence“ in vem, da „cartanemu“ spolu človek ne sme veliko oporekat, in tudi ne želim, kar se tiče „otesanosti“ z g. nadzornikom Ranarjem pod enim vatrom stati, vendar ker gre za mojo čast in resnicoljubnost, ne morem drugače, kakor javno izreči: tudi od Vas premila gospodična Terezija si ne dam očitati nobene laži. Čuje toraj moj odgovor.

1. Vse je res, kar sem poročal v 12. štv. „Gosp.“ o nadzorovanju g. Ranarja. Edina poma (ne laž) v celiem dopisu je ta-le, da ni nadzorovanje trajalo do pol ene, ampak samo le do četrt na eno. To četrt ure rad prekličem, a druga nič. Vi blaga gospodična, bi bili morali lepo molčati o vsem, kar se je med vama z g. R. go-dilo, pa ne vsakemu tožiti, s kom ste se sešli, tako da je že drugi dan po celiem mestu znano bilo, kako da je bil g. inšpektor z vami „grob, ja sehr grob“. Mojega soseda in dobrega prijatelja de-klinice tudi obiskujejo Vašo šolo, in so mi marsikaj pravile, kar sem pa za se obdržal. Edino, kar obžalujem, je to, da sem nepozvan potegnil meč za Vas, hoté Vas braniti pred sovražnikovim napadom, zdaj pa vidim, da Vi ne marate za me nesrečnega viteza. Ne bom več, oprostite! Lepo je, da ste „hvaležni“, le škoda, da g. nadzorniku niste roke poljubili, ker je on Vam ni hotel, kar bi se bilo sicer pristajalo.

2. Bralcem „Slov. Gosp.“ pa bodi v pojasnenje povedano, da gospodična Trezika ne ve nijene slovenske besede, čeravno že dokaj let zavživa na Slovenskem kruhek, da toraj tudi tisto „poslano“ ne more biti sad iz njenega drevesa.

Kdo bi ne vedel, koliko so taka v „zadregi“ skovana popravila vredna? Dobro poznamo „Tomažeka“, *) ki se je g. Trezike usmilil. Pa tega mu ne verjemo, da bi on ne vedel, koliko je to vredno, če mu kdo prilopne krepko zaušnico, potem ga pa zopet malo poboža. Najprej je g. nadzornik baje grajal, potem pa hvalil tudi.... Male, 6—10letne otroke eden in isti dan nad sedem ur sem pa tijan izpitavati, da to ni muka — hvala Vam lepa, nježni gospodek, za ta poduk! Meni pa se vidi, da je tako ravnanje celo proti postavnim do-ločbam, ki ostro prepovedujejo malih otrok preobloževati. Poglejte dotedne paragrafe, ter nam jih naznamo; morebiti priskrbimo g. Ranarju privi-dež. šolskem svetu kako pohvalo.

Janko Najdiga, pošta: Iščime br. 11.
Iz Ptuja. (Razne stvari.) Dne 28. marca popoldne od 2—3 imeli smo par korakov zunaj mesta na severni strani strašen ogenj. Pogorel je g. Zavec. S tako silo je divjal grozoviti plamen, da se ni dalo mnogokaj rešiti, čeravno so naši pionirji in tudi mestno gasilno društvo nemudoma na pomoč prihiteli. Govori se, da je neko ne-sramno ženstvo iz gole hudobije ogenj zaledilo. Drugi dan potem, ravno veliki četrtek zvečer med 8—10 bil je zopet velik ogenj v naši bližini; tam doli v Spuhljih pogorelo je sredi vasi 5 posestnikov. Eden, ki si je hotel konje rešiti, se je hudo poškodoval, tako, da še do danes ni prišel k zavesti. Tisti nesrečnež, ki je bil pri onem pretepu na Bregu unkraj Ptuja dne 4. marca (Slov. Gosp. štv. 11.) tako hudo ranjen, da je v malo dnevih potem v tukajšnji bolnišnici umrl. Njegova dijija razposajenost prinesla mu je rano smrt. Na veliki petek popoldne so prignali enega onih dveh be-guncev ptujske gimnazije, o katerih je „Gosp.“ že večkrat poročal „per Šub“ nazaj in sicer iz Se-zane. Nekde pri Monfalcone so ga žandarji vlo-vili. Pravil je, da sta se tam na morskih obalih stepla in ločila, in da nič ne vé, na ktero stran jo je uni potegnil. Potopal se je skoraj dva meseca. Stariši drugega potepina neizmerno žalujejo, tem bolj, ker jim je odišlec edino dete. Oče je že samega žalovanja celo zbolel, mati pa tudi skoraj noč in dan solze toči. Ti Nedeljkov Hanzek, ti se pa še vedno smejiš *) kaj? — Kakor se je po nemških časopih bralo, izgubili bomo c. kr. okraju-sodnika ptujskega g. Greistorferja. Premeščen je k deželnemu sodniji v Celovec. Škoda ga bo. Bil je pameten mož in moder uradnik, kakoršnih je malo. Govoril je tudi lepo slovenski z ljudstvom. Na velikonočno nedeljo pripravili so nam naš preljubljeni visokoč. g. prost nepričakovano veselje, ker so po triletnem prenehanju zopet služili slovesno

*) „Ein verunglückter Student“, sicer pa fleten dečko, rodoljub, celo slov. pisatelj. Nô! če pomislimo, da še nima izpita, tudi še nobene definitivne službe ne, mu pač ne smemo zameriti, da se je hotel hudemu g. inšpektorju nekoliko prikupiti. Bog daj srečo!

Pis.
*) Prim. „Slov. Učitelj“ štv. 6. dopis iz Maribora.
Pis.

„škofovsko“ sv. mešo. Bog jih ohrani še dolgo let in jim daj skoraj popolnoma zdravje na obeh očesih!

Iz Čadrama. (Pogreb nedolžno umorenje.) Preteklo sredo pokopali smo prav pridno dekle Ana Gajšek, ki je bila sv. Jožefa praznik na večer od tolovajev napadena in umorjena. Njeni hišni gospodar v Oplotnici L. Magerl je za nekaj črez 100 fl. zlata in srebra oropan, ker tolovajem se ni posrečilo več denarjev najti, akoravno ga je še bilo. V začetku se je mislilo, da je bilo 500 fl. odnešenih. Ana Gajšek bila je rojena l. 1839. na Sladkigori in je pred 2 letoma prišla služit v Oplotnico, potem ko je že v prejšnji službi enkrat bila tolovajem v roke prišla, ki so njo zvezali pa pri življenu pustili. Čeravno tujka se je vsem dobrim v našej fari kmalu prikupila, kakor bi domača bila, ker je bila pravi izgled keršanskega dekleta. Zato pa je tudi žalost bila velika, ko se je zaslišalo, da je umorjena in sočutje se je kazalo tudi posebno pri njenem pokopu; domača dekleta so njo v beli obleki nosila in g. župnik so po odpetih biljah in sv. meši v kratki nagrobnici razložili, da pri tem pokopu žalost po pravici navdaja zavoljo vnebovpijočega hudodelstva celo Čadramsko župnijo in še dalj okolico, kajti človek, ki tako budobijo storiti zamore je hujši od divje zverine. Edino kar nas tukaj močno tolaži je to, da je A. G. tako nedolžna kot mučenica umrla. Rajna je vselej tako živila, kakor bi njej bilo tisti trenutek umreti treba. Smrt jo je zadela nepričakovano pa dobro pripravljeno. Bog je priplustil, da se je to hudodelstvo zgodilo v poduk nevernim naše fare, ki ne marajo za Boga, ne za cerkev, naj bi spoznali, kam človek brez vere zabrede, pa tudi dobrim v potrjenje, da bodo toliko bolj stanovitni v dobrem in vsaki čas pripravljeni pred božjega sodnika stopiti, kakor rajna Ana. Na pokopališču so še dekleta svoji rajni sestri milo za slovo zapela in vse pričuječe so solze posilile in le edina misel in prepričanje, da umorjena, ker je v božji milosti smrt storila, zdaj Boga gleda, je vse tolažila. Naj v miru počiva!

Iz Slov. Gradca. (Nekaj za naše poslance.) Ljudstvo tukajšnjega okraja je jako razburjeno; kajti stari okrajni zastop in njegov odbor še vedno naprej uradujeta, akoravno je že skoraj 7 mesecev preteklo, kar je bil novi narodno-konservativni zastop izvoljen. V sedmih mesecih vlada ni časa najšla novoizvoljenega okrajnega načelnika gospoda Franca Peharc-a, c. k. okrajnega sodnika v Slov. Gradcu in njegovega namestnika gospoda dr. Jožefa Suc-a, mestnega župnika v Sl. Gradcu svitemu cesarju za potrditev predložiti. Ker se bo pa to vprašanje vendar le rešiti moralno, ako bi morali tudi osebno do prevstilga cesarja iti, zato ravno zdaj stari okrajni zastop vse žile napenja, prihodnjemu okrajnemu zastopu delovanje spačiti in hoče toraj dva uda

iz svoje sredine v okrajni šolski svet spraviti (dve dopolnitveni volitvi v šolski okrajni svet ste namreč potrebeni) in okrajno hranilnico rokam mestnega zastopništva izročiti. Vse to bi se bilo imelo že 21. preteklega meseca v javni seji sklenoti, pa narodno-konservativni okrajni zastopniki so sejo zapustili in na tak način pouzročili, da je bilo za sklepanje premalo zastopnikov navzočih. Prihodnji petek hoče okrajui načelnik zopet sejo sklicati, in z vso silo svoj dnevni red rešiti, to se pravi, okraj ob hranilnico in dva glasa v okrajnem šolskem svetu spraviti ter žuga vsakega okrajnega zastopnika, ki k seji ne pride, v denarjih kaznovati. Toda okrajni zastopniki se takega žuganja ne bojijo. Kajti oni tem gospodom ne priznavajo pravice, da bi smeli za celi okraj veljavno kaj sklepati. C. k. okrajni glavar plemeniti Strohbach, ki je še iz Ptuja dobro znan, namreč dveh dopolnilnih volitev v okrajni zastop in sicer v skupini kmečkih občin in velikega posestva ni hotel razpisati, tako da zdaj ti dve skupini v okrajnem zastopu niste več postavno zastopani, in da ti dve skupini tudi v odboru nimate nobenega zastopnika, akoravno bi jih po postavi morale imeti. Naj tedaj taki nepostavno sostavljeni zastop sklepa kar hoče; mi takih sklepov ne moremo za postavne imeti, in bodemo če bo potreba zoper nje tudi pri upravnitvenem sodnijskem dvoru se protižili. Naše gg. poslance pa bi prosili, naj bi se za tukajšnjo ubogo slovensko „rajo“ potegnili!

Iz Dobrepolj. Tukajšnja poddržnica sv. Nikolaja pod Goro, že v zdavnih časih sozidana, je žalibog sedaj v prav slabem stanu. Popravljala se je le toliko, da dež ali sneg priprosto izdelanih kipov ni izpiral. Ako jo še dalj časa pustimo brez poprave, nam bode gotovo razpadla. Iz srca radi bi mi poddržniki sami za popravo potrebne stroške žrtvovali, ali ker smo imeli že par let tako slabo letino, da ubogi kmetič komaj samega sebe preživi, nam je nemogoče samim zmagati vse stroške, dolgo odlagati in čakati pa z delom tudi ne smemo. Ker imamo ravno zdaj izvrstnega podobarja tukaj, ki nam bo naredil nova stranska altarja, velikega pa prenovil, se vljudao priporočamo vsem, ki so nam v stanu kaj pomagati, posebno prečastiti duhovščini in drugim gospodom, ki hočejo za olepšavo cerkve kaj dobrega storiti, da nas pri tem delu po svoji moči podpirajo. Kedar doživimo boljših let, se bomo prav radi spominjali dobrotnikov in iz srca radi na pomoč prihiteli tudi drugim srenjam, kedar bodo potrebovale naše pomoči. Hvaležni bomo za vsak še tako majhen znesek.

Anton Grm,
cerkveni oskrbnik pod Goro
pošta Videm pri Vel. Laščah.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dnes 5. aprila začneje naši deželni zbori zopet zborovati. Čas pa jim je

sila majhen odmerjen, samo 14 dni. Naš štajerski zbor dobi mnogo predlogov. Omenimo sledeče: proračun za 1. 1878. poročilo o mariborski vino-rejski šoli, o popravljanju Dravine struge v Dupleku, 752 fl., koje je trg Vržej deželní denarnicu dolžen, poročilo o razpisanku srenje v Šmarjih; potem prošnje za dovoljenje okrajnih naklad: Jevnik hoče imeti 40 %, Stainz 43 %, Birkfeld pa celo 60 %. — Velike fužine v Innerbergu na gornjem Stajerskem bo kupil jud baron Rothschild; izdelovanje štajerskega železa pride tedaj v južovske roke. — Brazilijanski cesar in cesarica sta zapustila Dunaj, tudi ruski general Ignatijev je odpotoval na Rusko črez Berolin, kder se je z Bismarkom pogovarjal. Dunajski turkoljubni listi se mu rogajo in pravijo, da ničesar ni opravil. Toda le počakajmo še, kmalu se jim bo zasvetilo, kolikor je opravil. — Tirolski novo izvoljeni deželni zbor šteje 26 liberalcev in 42 klerikalcev, kar prve silno jezi. — Češki škofje so izdali pastirsk list, v katerem naznajajo cerkvene svečnosti, katere se imajo po vsej Češki obhajati 1. 2. 3. junija na čast 50letnice škofovjanja sv. očeta Pija IX. — V Trstu obstaja že mnogo let pomorsko društvo, ki se imenuje Lloid in ki skrbi za vožnjo po morju; od države je dobivalo 3 milijone v podporo, čeravno ima na leto veliko dobička tako, da je svojim delničarjem lani zraven rednih obresti še po 21 fl. vrhka izplačalo. Vsled tega so naši ministri z ogerskimi vred sklenoli podporo ustaviti. — Dubrovnički trgovci so napravili posebno društvo, ki ima 13 ladij na morju; te dni se je lepa ladja „Peti Dubrovački“ blizu Anglije razbila; blago je vse zgubljeno, mornarji so pa srečno splezali na otok sv. Kilde. — Na Ogerskem bodo osnovali 5 regimentov žandarjev, ker je varnost imetja in življenja slaba; v Vesprimski županiji so morali zarad tolovajstev oklicati naglo sodbo — Standrecht!

Vnanje države. Najvažniša novica je svet iznenadila iz Nemškega. Glasoviti pruski minister Bismark je nemškega cesarja poprosil za odpust iz službe. Cesar prošnje ni uslušal. Kaj to pomeni še ni prav jasno. Pravijo, da Bismarku z odstopom ni resnica, ampak da hoče zopet nekaj važnega začeti, vendar po žuganju z odstopom še poslednje ovire podreti. Namerava pa neki preganjanje katoličanov ustaviti in z papežem na nekaj časa mir napraviti, potem Ruse in Avstrijane zarad Turčije v kravji boj zaplesti in med tem po Francozih z vojsko udariti in jih popolnem potlačiti in naposled v zvezi z Rusi našo Avstrijo napadnoti in razčesati ter tako veliko lutrovsko prusko, nemško cesarstvo osnovati, ki bi segalo od Tovla na Francoškem do Požuna na Ogerskem in od danske meje do Trsta. No, celo prazne domišljije to menda niso! Bismark gotovo nekaj velikanskoga kuha. Tudi je res sumljivo, da pruski listi vedno na Francoze psujejo in celo lažejo, da hočejo ti Nemce kot najnedolžniša jagnjeta požreti

in da že v ta namen vojsko zbirajo. — Italijansko kraljestvo je v denarnih zadregah in namerava vse ustanove (štiftinge) za uboge in bolene pobrati in tako za plačevanje državnih stroškov blizu 1500 milijonov lir pridobiti; to bo za ubožce hud udarec! — Liberalci hočejo po vsej sili papeža imeti bolnega, mrtvega in pokopanega; ali sv. Oče jim teh želj ne spolnijo. Vkljub vsemu leganju so papež zdravi in so na veliko soboto sprejeli 1000 romarjev ter prav krepko nagovorili. — Francoski in španjski ministri so se pri laškem kralju pritožili, da papež ne privošči potrebne svobode pri cerkvenem vladarenju. — Angleži so vendar podpisali, kar je ruski general Ignatijev od njih zahteval, namreč, da evropske velevlade skupno sklenejo turškega sultana k pravičnosti do kristijanov prisiliti. Ali to so le na videž storili iz strahu zabresti v boj z Rusi; skrivoma podpirajo Turka in so poslali nekega Layarda, turkoljuba, kot poslanca k sultannu v Carigrad!

Turške homatije. Rusi so Angležem naznali, da se naj v 5 dnevih odločijo, ali hočejo, da vsa Evropa sultana posili k pravičnosti zoper kristijane ali ne. Angleži so se s prva ustavljali, ali videvši, da so Nemci, Francozi in Italijani na ruski strani, so se udali in podpisali, kar so Rusi terjali. Sedaj se bo pismo sultangu predložilo v podpis. Tega pa sultan bržčas storil ne bo, in potem se začne boj, če kaj nepričakovane zmes ne stopi. Na boj kažejo velikanske vojne priprave na Turškem, Ruskem, Greškem in v Črnigori. Ruski veliki knez Nikolaj je popolnem ozdravil in obiskuje vojake; generala Skoboleva je proti Donavi porinol ob enem pa rusko železnico z rumunsko združil in boj se lahko vsaki trenutek prične. Ali tudi Turki se orožajo na vso moč; višji poveljnik Kerim-paša je sklenil vse mohamedanske možke pod orožje pozvati, in je sam naglo odpotoval iz Carigrada na Donavo, kder stoji blizu 200.000 turških vojakov; zadi za to prvo vojno zbirajo drugo pri Drinopolju, Zofiji in v Nišu. V Aziji imajo na ruski meji kakih 80.000 mož. Črez Solun pošiljajo proti Črnigori, Miriditom in v Bosnijo močne trume vojakov in v Hercegovini pri Metkoviču stoji 12.000 mož. Močno vojno brodovje brani Carigrad. Sploh vojakov in orožja imajo Turki še dovolj, denarja pa nič, pomagajo si z papirjem, srebro ima 70% nadavka, mnogi uradniki so delo ustavili, ker ne dobijo plače; sila je neizmerna, kar še Turke se večše bolje srdi in spodbada zoper kristijane; v Perištini v Stari-Srbiji dela 800 kristijanov novo stezo v Bosnijo; v cerkvi zahajati se ne upajo več, ker se bojijo naglo od Turkov napadeni in posekani biti. Zločinstva se povsod godijo nezaslišana. V Stari Srbiji so Turki požgali 121 vasi, 19 cerkev in 300 novih selišč ter ubili 2000 ljudi; samo jeden paša grdi Esad-beg je svojej zverinski pohotnosti žrtvoval 102 srbskih deklet. V Bosniji so bili Turki na večih krajih tepeni.

Za poduk in kratek čas.

O narodnih pripovedkah po malem Štajerju.

+ Temni spomin na svoje nekdanje, če tudi kratke srečne dobe hranimo Slovenci v narodnih pesmih in pripovedkah. V vsakem kraju naše domovine še jih najdemo več ali menj; vse so polne pesniškega duha, globokega hravnostnega pomena in večidel resnega ali celo tožnega zapopadka. Vedno se razširjajoča omika in rastoči napredok med prostim ljudstvom narodno pesem in pripovedko naglo pokončuje, zato bi radi s pričujočim sestavkom opomnili svoje prijatelje in čitatelje, naj ne pripustijo, da bi jih za zmiraj pokončala, ampak kdor še ktero pesem in pripovedko ve, naj jo zapiše in o priliki v Slov. Gosp. ali katerem drugem listu priobči. Ker so naši čitatelji zvečine Slovenci malega ali slovenskega Štajara, opozorujemo posebno na narodne pripovedke „malega Štajara“, ktere bode „Slov. Gosp.“ rad priobčeval.

Najstarejše in po vsem slovenskem Štajaru znane so basnoslovne pripovedke o morskih deklkah, o škratu, o grmadah, o hudi luknji, o coprinach, o zazidani princezinji, o groznom zmaju (lntvertu), o kači, ki varje zaklad, o bregu iz magneta itd.

Pripovedke krščanskega in zgodovinskega zapopadka, ki so nastale vsled resničnih dogodkov, so le v dotednih krajih bolje znane. K tem spadajo verske pripovedke ali legende o sv. Radegundi pri Mozirju, o prstanu Migliovem v Petrovčah, o zvončku v gozdu pri sv. Barbari v slov. goric, o potopljenem zvonu v Rušah i. t. d. Zgodovinskega zapopadka so pripovedke o vplemenitenju Taharčanov, o Zajekloštru, o gospodu Marnberšbem, o babjem klancu pri Jeruzalemu, o sovražnih bratih Rajhenburških i. t. d.

Tukaj priobčimo pripovedko o bratih Rajhenburških, ki sta se črtila celo življenje in se sovražita še po smrti. V petnajstem stoletju sta v Rajhenburgu prebivala dva brata: eden v grajsčini na hribu, drugi v grajsčini v trgu. Oba sta bila krepka junaka ter se takrat v gostih turških bojih odlikovala, a drug je bil drugemu za njegovo slavo nevošljiv, zlasti od potlej, ko se enkrat prigodi, da je Juri Turke premagal in v beg podil, Ožbald pa med tem ves plen na bojišču pobral in za se obdržal. Od tistega časa sta brata Juri in Ožbald očitno svoje sovražstvo drug proti drugemu kazala ter si pri vsaki priložnosti kljubovalo. Ko je enkrat brat v gradu naredil svojim prijateljem veliko pojedino, storil je Ožbald spodaj v trgu isto tako. Gostje ne zmeniči se za sovražstvo bratov so bili židane volje na hribu in v trgu. Med tem gre Juri iz sobane na mostovž, da bi videl, kako se imajo spodej v trgu. Ravno takrat pa je tudi Ožbald vstal od mize od hlapca poklican, češ zunaj je zopet jastreb, ki že dolgo časa obletava grad, ter z nabito puško stopil

k oknu. Juri, ko to zagleda, misli, da hoče natanj nameriti, zgrabi hitro svojo puško, in ko se oba zagledata oborožena, namerita, sprožita, in v istem trenutku se oba zvalita na tla in izdeheta sovražni duši. Še zdaj stojita oba grada in v cerkvi Rajhenburški se hranite lubanji sovražnih bratov. Zmiraj ste druga od druge proč obrneni. Ako ju pa postaviš tako, da se gledate z votlimi očmi, nastane po noči strašno ropotanje in zjutraj sta spet lubanji proč obrneni druga od druge, kakor da bi se še po smrti sovražila sovražna brata Rajhenburška.

Smešničar 14. Neko babilje žene dva oslička napajat. Sreča jo nekaj šolarčkov, ki so ravno prišli iz šole, in ti starko pozdravijo: „Dober dan, oslovska mati!“ — Starka jim brž odvrne: „Bog daj tudi Vam, moji ljubi otroci!

Razne stvari.

(Seidl županil več ne bo) v Kamci, namesto njega so bili 4. aprila izvoljeni narodni Slovenci, G. Hlebič je župan, g. Šnopl prvi in g. Raner drugi svetovalec. Živili! Kamčani so samega veselja, da so Seidla na vse veke vekov rešeni, z možnarji streljali!

(Ormužka posojilnica) bode imela v nedeljo 8. aprila 1877 ob 3. uri popoldne v hramu gospoda Jakoba Žinka svoj občni zbor; vsi društveniki se tega zpora naj gotovo vdeležijo, ker se bode račun polagal o sedanjem ravnjanju in sklepal o prigospodarjenem imetku.

V imenu odbora: Dr. J. Geršak, („Slovenski Učitelj“ štev. 7), glasilo „Učit. društva za slov. Štajer“, je bil denes zavoljo članka „Izpred porotne sodnije“, predno se je c. kr. pošti oddal po povelju c. kr. okr. glavarja v Mariboru pograbljen. —

(Hvala Bogu.) Glasoviti Matija Vrečko, šolski nadzornik v Gradiču, večkratni nemškatarski agitator in kandidat prestavljen je na Dunaj!

Slov. Narod.

(† Č. g. Plahuta) župnik v Kotljah na Koroskem je umrl.

(Spremembe v lavantinski škofiji). Č. g. Anton Šlander je postal vikar mestne farce v Celju in č. g. Karol Hribovšek, nemški pridigar in katehet mestne šole v Celju. — Umrl je č. g. Ivan Kurnik, župnik pri sv. Petru pri Radgoni, star 59 let. Izpraznjeno faro, ki je do 12. maja razpisana, bo oskrboval ondotni prvi kapelan č. g. Ivan Simonič, prva kaplanija pa ostane začasno izpraznjena.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg. Kragl 11 fl. (vstn. dopl.), Repič 11 fl. (vstn. dopl.), Vošnjak Lovro 11 fl. — Pokojni družbenik č. g. Jožef Turin je družbi sporočil 50 fl. — Dražbe III. 6. aprila Franc Grašič v Hočah 5130 fl., Peter Capel v Peteliniku 1000 fl. 9. apr. Ignac Kure v Konjicah 3190 fl. 11. apr. Franc Kaloh v Gačniku 7771 fl., Maria Heumaier v Ma-

riboru, Štefan Kovačič v Brezjivesi 2892 fl. 13. apr., Andrej Pall v Gruškemvrhu 1350 fl. 14. apr. Jernej Cafuta 710 fl. v Leskovcu.

Listič uredništva. Dopisi iz Griz za Celjem, od ptujske gore in iz Koroškega smo odložili do prihodnjic.

Leterljne številke:

V Gradcu 31. marca 1877: 85 68 23 83 78
Na Dunaju 86 71 90 6 34.
Prihodnje srečkanje: 14. aprila 1877.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

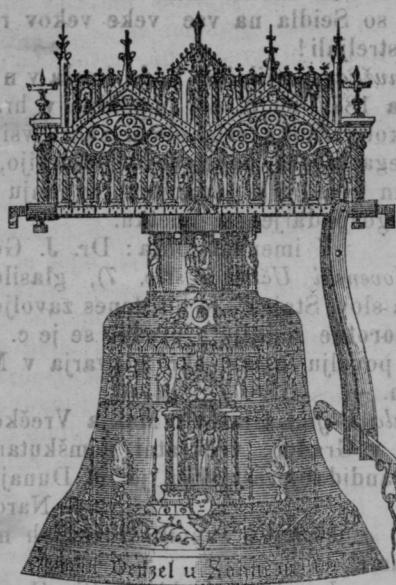
Papirna renta 64 20 — Srebrna renta 68·20 — Zlata renta 77·40 — Akcije narodne banke 818 — Kreditne akcije 152. — Napoleon 9·75 — Ces. kr. cekini 5·72 — Srebro 107·25

Ces. kralj. izključ. priv.

zvonarna in livarna
gospoda

Janeza Dencel - na in sinov
v Mariboru

Livarna, Fahrksgasse Nr. 12 in Badgasse Nr. 9.

zliva posebno izvrstne zvonove iz najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pre-gibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvonil z jasnimi in čistimi glasom pod poroštvo, zvonove, ki se s starimi nebi vjemali, vzmemmo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbima iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz brastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lehko zvoni in v zvoniku nč ne trese.

Tržna cena

pretreklega tedna po hektolitrih.

(1 Hl. = $1\frac{6}{100}$ vag. — 100 kilo = 1 cent in $78\frac{1}{2}$ funta.

Mesta	Psenica	Rž	Ječmen	Oves	Tursica	Prosso	Ajda
	fl. kr.						
Maribor	9 10	6 50	5 40	3 70	5 40	5 20	5 30
Ptuj	9 10	6 90	5 —	3 60	5 20	5 20	5 20
Ormuz	7 32	6 17	5 70	2 92	4 80	7 80	4 88
Gradec	10 40	7 42	5 80	4 10	4 85	—	5 1
Celovec	10 12	8 48	6 28	3 38	5 92	4 46	5 92
Ljubljana	11 —	6 40	4 70	3 —	6 80	4 70	5 95
Varaždin	9 20	8 10	5 30	4 20	5 40	5 40	6 20
Zagreb	9 —	8 —	3 80	3 70	5 10	6 80	5 —
Dunaj	13 57	10 82	6 90	7 87	7 15	—	—
Peš	12 82	9 60	7 90	7 60	6 —	5 —	—

Zahvala in priporočba.

Zahvaljujem se vsem, kateri so me dozdaj z naročili podpirali, prav srčno, in priporočujem se jim, kakor tudi sploh p. n. občinstvu, posebno č. g. duhovnikom, uradnikom itd. v daljno naročbo.

Za bližajoči se poletni čas pripravil sem veliko izbiro novega blaga, katero je pri nizki ceni vendar trdno in lepo.

Prizadeval si budem, vsakemu njegovo voljo po svoji najboljši moči izpolniti.

Naročila iz dežele izvršujem ravno tako vestno in pridem oddaljenim tudi na dom mere jemat.

Z velikim spoštovanjem,
Franc Jesenko,
krojač v Mariboru, Pfarrhofgasse štev. 15.

NAZNANILO.

Trgovec

KAROL PETOVAR

v gosposki ulici v **Mariboru**
priporočuje svojo bogato in dobro prebrano
zalogo klobukov za gospode, gospe in
otroke. Klobuki so izvrstno izdelani in
sicer po najnovejši šegi. Stari klobuki
se sprejemajo v ocenjeњe in popravo.
Zunanjam naročilom se točno ustreza.